

ארבע פרשיות

א. אמרי נועם – פורים – אות טז

ארבע פרשיות שקורין באדר הם נגד ד' אותיות הוי"ה, אשר עמלק פגם בשמו של הוי"ה ב"ה, וניתקנו ארבע אותיות הוי"ה על ידי הדי' פרשיות [עיין בקדושת לוי פרשת כי תשא בד"ה או יבואר (הראשון)]. והם בבחינת עינים אזנים חוטם ופה כנודע [עיין בעבודת ישראל פרשת בא בד"ה החודש הזה], אשר עינים אזנים הם בבחינת י"ה, נגד פרה וחודש, שהם חכמה ובינה. על כן אומרים בפי"ט [במוסף] לפרשת החודש כאשר שמעניו כן עוד נחזי"ה, בבחינת עינים ואזנים. ושקלים וזכור הם נגד וי"ה, שהוא חוטם ופה. ולזה עי"ן אזי"ן חוט"ם פ"ה עולה פורי"ם, שהוא ממוצע בין הארבע פרשיות, שנים קודם ושנים לאחריו, כי אז בפורים היתה מפלת עמלק וניתקנו הארבע אותיות הוי"ה:

ב. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יג עמוד ב

ועשרת אלפים ככר כסף וגוי' אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהן לשקליו. והיינו דתנן: באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים.

ג. שמות פרק ל

(יא) וַיִּדְבֶּר יְקֹנָק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(יב) כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ לִיקְוֹן בְּפִקֹּד אֹתָם וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בְּפִקֹּד אֹתָם:

(יג) זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֶבֶר עַל הַפְּקֻדִים מִחֻצֵי הַשָּׂקָל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים עָרָה הַשָּׂקָל מִחֻצֵי הַשָּׂקָל תְּרוּמָה לִיקְוֹן:

(יד) כָּל הָעֶבֶר עַל הַפְּקֻדִים מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיָמְעָלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְקֹנָק:

(טו) הָעֶשְׂבֵר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחְצֵי הַשָּׂקָל לְתֵת אֶת תְּרוּמַת יְקֹנָק לְכֶפֶר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם:

(טז) וְלִקְוֹתָ אֶת כֶּסֶף הַכְּפָרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִתְּתָ אֹתוֹ עַל עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזָכְרוֹן לִפְנֵי יְקֹנָק לְכֶפֶר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם: פ

ד. רש"י שמות פרק ל

(טו) לכפר על נפשתיכם – שלא תנגפו על ידי המנין. דבר אחר לכפר על נפשותיכם, לפי שרמז להם כאן שלש תרומות, שנכתב כאן תרומת ה' שלש פעמים אחת תרומת אלנים, שמנאן כשהתחילו בנדבת המשכן ונתנו כל אחד ואחד מחצית השקל, ועלה למאת ככר, שנאמר (שמות לח כה) וכסף פקודי העדה מלאת ככר, ומזה נעשו האלנים, שנאמר (שמות לח כז) ויהי מלאת ככר הכסף וגו'. והשנית אף היא על ידי מנין שמנאן, משהוקם המשכן, הוא המנין האמור בתחלת חומש הפקודים (במדבר א ח) באחד לחדש השני בשנה השנית, ונתנו כל אחד מחצית השקל, והן לקנות מהן קרבנות לזכור של כל שנה ושנה, והאשון בהם עניים ועשירים, ועל אותה תרומה נאמר לכפר על נפשותיכם, שהקרבנות לכפרה הם צאים. והשלישית היא תרומת המשכן, כמו שנאמר (שמות לה כד) כל מרים תרומת כסף ונחשת, ולא היתה יד כולם שזה צה, אלא איש איש מה שנדבו לזב:

ה. פסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא י - כי תשא

ד"א כי תשא את ראש, כי תפקיד אין כתב כאן אלא כי תשא, מהו, לשון נטילת ראש, למה הדבר דומה לבן מלכים שסרח על אביו אמר המלך לכו שאו את ראשו, לכו תלו את ראשו, שמעו הקוסטנרי ונטלוהו לחתוך את ראשו, כיון ששמע פידגונו אמר לו אתה מארי מאבד את בנך מן העולם, לא הוא שיש לך מונגיננוס הוא אין אתה צריך לעשות כך, א"ל המלך והיאך אני עושה שכבר הוצאתי קילונוני עליו שישאו את ראשו ויתלו אותו, אמר לו יכולה קילוילוסיו שלך קיימת ובנך במקומו ואינו נזוק, אמר לו, בלשון הזה שהוצאת עליו בו אתה מגדלו בעולם מה (אמר לנו) [אמרת לכו] שאו את ראשו ילכו ירוממו את ראשו ממה שהוא ונמצא קלווסים שלך קיימת ולבנך הגדולה, אמר לו המלך חייך הואיל ולמדת אותי סניגורא ונתת לו נפשו על ידך אני זוקפו ותולה לו את ראשו, כך הבן אילו ישראל בנים אתם לה' אלהיכם (דברים י"ד א') סרחו על הקדוש ברוך הוא והכעיסוהו אמר הקב"ה מאבדם אני מן העולם הרף ממני ואשמידם (שם /דברים/ ט' י"ד), כיון ששמע משה כך חגר את מתניו בסניגורא ובא לו אצל הקב"ה אמר לו רבונו של עולם מאבד אתה את בניך מן העולם הזכיר כמה (טרחת) [טרחת] בהם עד שהוצאתם ממצרים ולא עוד הזכיר לאבותיהם, כיון שלימד עליהם התנחם הקב"ה וכבר יצתה בגזירה שינשאו את ראשם, הפוך את הלשון ורומם את ראשם, אמר לו הקב"ה חייך הואיל ואתה למדת עליהם סניגורא על ידך אני מרומם ונושא את ראשם כי תשא את ראש בני ישראל.

ו. רמב"ן שמות פרק ל

(יג) מחצית השקל בשקל הקדש - קבע לו משה רבינו מטבע כסף בישראל, כי מלך גדול היה, וקרא למטבע ההוא "שקל" בעבור שכל המטבע במשקל שלם, אין בו פחות ולא כסף סיגים.

ז. פירוש הרא"ש כי תשא פרק ל פסוק יג

מחצית השקל בשקל הקדש. ואי"ת למה צוה על מחצית השקל לא פחות ולא יותר. ויש לוי' דה"ט לפי ששקל עולה בגימ' נפש והקב"ה ברחמיו מטה כלפי חסד ומכפר על עון חצי הנפש ואם כן היה מחצית השקל כופר פדיון על חצי הנפש:

ח. מהר"ל – אור חדש עמוד קמ

ולכך נתן לו כסף עד שיגיע בעד כל אחד נ' שקלים דהיינו ששים רבוא ואם יש בהם יותר דבר זה תוספת בלבד ואין לחשוב יותר רק ששים רבוא שהוא מספר ישראל כי ו' מאות אלף חצי שקלים עולה מאה ככר כמו שמפורש בפי' פקודי ומאה חצי שקל הם נ' שקל שלמים כי נ' שקלים הוא ערך היותר גדול כמ"ש בפי' בחקותי וזהו ערך איש אחד מישראל נמצא י' אלפים ככר כסף ערך שש מאות אלף מספר כל ישראל

ט. דברים פרק כה

(יז) זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשִׂה לְךָ עֲמֶלֶק בְּדַרְךָ בְּצֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם:

(יח) אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדַרְךָ וַיִּזְנֶב בְּךָ כָּל הַנִּחְשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאֵתָה עָנָף וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים:

י. רש"י דברים פרק כה פסוק יח

(יח) אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדַרְךָ – לשון מקרה. דבר אחר לשון קרי וטומאה, שהיה מטמאן במשכב זכור. דבר אחר לשון קור וחוס, כנגד והפשיך מרתחתך, שהיו כל האומות יראים להלחם בכם וצו זה והתחיל והראה מקום לאחריים. משל לאמצעי רותחת שאין כל צדיה יכולה לירד בתוכה, צו בן צליעל אחד קפץ ויירד לתוכה. אף על פי שנכזה, הקרה אותה לפני אחריים:

יא. אסתר רבה (וילנא) פרשה ח ה

ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו, אמר להתך לך אמור לה בן בנו של קרהו בא עליכם הה"ד (דברים כ"ה) אשר קרך בדרך

יב. שמות פרק יז

(יא) והיה פֶּאֶשֶׁר יָרִים מִשֶּׁה יְדוֹ וְגִבֵּר יִשְׂרָאֵל וְכֹאֶשֶׁר יָנִיחַ יְדוֹ וְגִבֵּר עַמְלֶק :

יג. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כט עמוד א

משנה. + שמות יז+ והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו', וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לך: כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים - היו מתגברים, ואם לאו - היו נופלים.

יד. מדרש אגדה (נובר) במדבר פרק יט

[ב]..ומה צוה הקדוש ברוך הוא להביא פרה אדומה, לכפר על מעשה העגל, משל לולד שטינף לחצר המלך אמר המלך תבוא אם זה הולד ותקנח צואת בנה, כך אמר הקדוש ברוך הוא תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל:

טו. רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק א הלכה א

בימי אנוש טעו בני האדם טעות גדול ונבערה עצת חכמי אותו הדור ואנוש עצמו מן הטועים היה, וזו היתה טעותם, אמרו הואיל והאלהים ברא כוכבים אלו וגלגלים להנהיג את העולם ונתנם במרום וחלק להם כבוד והם שמיים המשמשים לפניו ראויין הם לשבחם ולפארם ולחלוק להם כבוד, וזהו רצון האל ברוך הוא לגדל ולכבד מי שגדלו וכבדו, כמו שהמלך רוצה לכבד העומדים לפניו וזהו כבודו של מלך..

טז. ספורנו שמות פרק כ פסוק ב

לא יהיה לך אלהים אחרים. אף על פי שתקבלו מלכותי, לא תעבוד זולתי כעובד לעבד המלך, על דרך את ה' היו יראים, ואת אלהיהם היו עובדים (מ"ב יז, לג):
על פני. שאין חולקין כבוד לעבדים במקום המלך, ואני בכל מקום על אופן אחד בשוה:

יז. במדבר רבה (וילנא) פרשת חקת פרשה יט א

זאת חקת זש"ה = זה שאמר הכתוב = (איוב יד) מי יתן טהור מטמא לא אחד, כגון אברהם מתרח, חזקיה מאחז, יאשיה מאמון, מרדכי משמעי, ישראל מעובדי כוכבים, העולם הבא מעולם הזה מי עשה כן מי צוה כן מי גזר כן לא יחידו של עולם, תמן תנינן בהרת כגריס באדם טמא פרח בכולו טהור מי עשה כן מי צוה כן לא יחידו של עולם... תמן תנינן העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים היא גופה מטהרת בגדים אמר הקדוש ברוך הוא חקה חקתי גזירה גזרתי אי אתה רשאי לעבור על גזרתי.

יח. שמות רבה (וילנא) פרשת בא פרשה טו ב

ד"א החדש הזה לכם, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולם אימתי אתה עושה את המועדות, שכן כתיב (דניאל ד) בגזירת עירין פתגמא, אמר להם אני ואתם מסכים על מה שישראל גומרין ומעברין את השנה שנא' (תהלי נז) אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי, וכן הוא אומר (ויקרא כג) אלה מועדי ה' מקראי קודש וגו' אתם בין בזמנן בין שלא בזמנן אין לי מועדות אלא אלו, אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל לשעבר היה בידי שנא' (תהלים קד) עשה ירח למועדים אבל מכאן ואילך הרי מסורה בידיכם ברשותכם אם אמרתם הן הן אם אמרתם לאו לאו מ"מ היא החדש הזה לכם, ולא עוד אלא אם בקשתם לעבר את השנה הריני משלים עמכם לכך כתיב החדש הזה לכם.

יט. מהר"ל – אור חדש – עמודים קמ-קמא

פ"י זה כי השקלים שישראל נותנים הם לצורך הקרבנות שמהם מביאין הקרבנות וכבר התבאר למעלה כי הקרבנות הם כאלו הקריב את עצמו אל הש"י וכך נתבאר בכמה מקומות (גבורות ה' פרק ח, וסט, ונתיבות עולם נתיב העבודה פרק א'). ולפיכך נתינת השקלים הוא כאלו נתן עצמו אל הש"י ואז ישראל הם אל הש"י לגמרי ואיך ינתנו להמן שכבר הם נמסרים אל הש"י והקדים אותם לשקלים של המן אשר היה נותן שקלים בעדם למלך לקנות אותם ודבר זה לא היה מועיל שכבר הם להש"י לגמרי ע"י נתינת השקלים ובשביל שישראל היו תחת אחשורוש והמן קנה אותם מן אחשורוש והיה קניין זה ח"ו לכלותם לגמרי ולכך הקדים הש"י שקליהם לשקלי המן כי בזה נודע כי ישראל הם להקב"ה ולכך המן אין יכול לקנותם.. לכך אחר שנתנו ישראל שקליהם להש"י אז הם ראויים לכרות עמלק אשר מתנגד לה' ולכך פרשת שקלים ואחריו פרשת זכור כי ע"י פרשת שקלים שנותנים ישראל למזבח הם אל הש"י וע"י זה יש להם כח על אשר הוא מתנגד להם לאבדם הוא עמלק ואח"כ פרשת פרה כי ב' מצות האחד היא תמחה זכר עמלק ופרשת פרה להסיר שני המתנגדים לישראל הא' מצד הגוף הב' המתנגד מצד הנפש כי עמלק מתנגד לישראל לכלותם ולאבדם מן העולם הזה בגופם כמ"ש בפי' בשלח (שמות יז, ח) וכן זרעו שהוא המן היה רוצה לכלותם מצד גופן וכאשר כבר הקדימו השקלים מה שישראל הם אל הש"י היו מושלים על מתנגד לה' מצד הגוף למחות שמו ולבער אותם מן העולם ופרשת פרה הוא טהרת הנפש כי כאשר הטומאה עליו אז יש חציצה בין הש"י ובין האדם כי אשר הוא טמא לא יקרב למחנה שכינה..

ולכך אחר פרשת שקלים שישראל נותנים אל הש"י לגמרי והם ראויים לסלק כח עמלק שהוא רוצה לכלותם בגופם וע"י שהוא יתברך מסלק ג"כ רוח הטומאה אשר הוא חוצץ בין ישראל ובין אביהם שבשמים מצד הנפש וכאשר אלו שניהם מסולקים מן העולם אז יתן הש"י אל ישראל לב חדש ורוח חדש וכדכתיב בקרא (יחזקאל שם) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתי אתכם ומכל גלוליתם אטהר אתכם וכתוב אחריו (שם לו, כו) ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם ומפני כך אח"כ הוא פרשת החודש להביא קרבנות מן תרומה חדשה וזהו הקרוב והחבור אל הש"י מחדש ואף כי כבר נתנו השקלים אל הש"י ומצד אשר הם אל הש"י בזה מסלקים את כח עמלק מכל מקום כאשר מתחילין להקריב משקלים חדשים דבר זה מורה על כי ישראל הם אל הש"י מחדש כאשר מסולק כח עמלק וכח הטומאה ויתן להם לב חדש ורוח חדש וזה פרשת החודש כך הוא העניין אלו ד' פרשיות והם דברים עמוקים מאוד.

כ. הגר"א (ליקוטים, סוף ספרא דצניעותא)

סוד שם הוי"ה ב"ה

המתפעלת ומשתנה והשינוי צעמנו שגשגה ללוחה אורה. ה"א השני ע"ש התכלית ה' צעמנה הוא התכלית שבכח שבאותו אורה מזומנת לאותו תכלית וא' שבה הוא התכלית בפועל בהיותה פועלת אותו הפעולה וזאת לריך לתחמונים וזאת שכינה בתחמונים שירדה בכקא ובעולמות שם אלוקים שם מלא אלף לכאן וכאן וה' זאת דומה לה' ראשונה שהוא מומר התכלית וזרתה לכן היא כפולה:

ג' זמנים ראשית ואחרית והוא. אלל מע"ב כתיב בראשית שששת ימים הראשונים היו כלל כל היותה אלפי שנין ולכן מי שידע מעשה בראשית על צוריו בכל יום ויום אז יוכל לידע מה שיהיה בכל רגע מהשנים ונאחרית הימים הוא לע"ל שיסובו כל הדברים אל מקורם וכו"ש שהקב"ה יטהר את כל העולם באחרית הימים לכן קרא תשובה שיסובו אל מקורו. והוא הוא הזמן הזה אשר הוא הדעת עו"ר באחריות הוא א' כתיב (כ"ח כ"ב) בפי על ישעיה ק"י ב. ש"ל):

ידוע שקוד שם הוי"ה ב"ה על 7 דברים מומר ופעולה וזוהי ומכלית שהן שרשי כל הוי' שבעולם והנה וי"ד הוא במחשבה והוי"ד הוא נקודה שאין לה (עומק) [רוחק] כלל וזאת העיקר ו' של יוד הוא הקו ד' של יוד הוא השטח שיש לו ג' רחוקים אורך ורוחב וכולם הם במחשבה ומ"מ י' עממה יותר דק מהם שאין לה רוחק כלל. ה"א של השם מתחיל בגילוי כידוע והוא העומק שיש לו ג' רחוקים ולפי שהעומק אינו נראה בשטח לכן רגל השני נפקק מה' כמ"ש החכם א"ע א' של ה"א הוא הגורה כי ה"א ב"ת רומזת לגורה כמ"ש בזהר שהוא כלל האדם וכן כל יציר שנכלל באדם וה' עממה שנתנו בחומר לפי שהוא חסם צנינה ומ"ת הוא קצת גילוי החומר וכן ו"ד של וי"ד שהן התפשטות המחשבה לאורך ורוחב הוא כמו אורה לנקודה שבמחשבה והוא כמו ה"א בחכמה. ו' של שם הפעולה שהיא פשוטה והוא כח הפועל שבדבר א' של וא"ו הוא אורת הפעולה והיא ג"כ כמו אורה של ה"א אלא שכלא ע"ש הפעולה ו' שני היא פעולה הנפעלת והן ג' דברים כח הפועל שמשנה הדבר לאותה הגורה וכן להחומר והדבר

עמוד מס 138 ספרא דצניעותא <הגר"א> אליהו בן שלמה זלמן (הגר"א) הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

כא. עבודת ישראל – פרשת בא

אמנם עפ"י דרכיבנו יבואר. ונקדים לפרש הכתוב בי מלטים ימלוכו כי הקב"ה ברא כל העולמות כדי לגלות עול מלכותו ולזה ברא את האדם ויפח באפיו נשמת קיים כדוגמא

עבודת ישראל השלם עמוד מס 60 א הופשטיין, ישראל בן שבתי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שלמעלה ונתן לו עינים לראות ואזנים לשמוע ואף להריח ופה לדבר אשר ארבע חושים הללו הם כנגד ארבע אותיות הוי' כמו שסידר האר"י ז"ל. וביאור הדבר כי העין נגד ה' כי חוש הראות הוא משמש תמידי כ"ז שהעין פתוח הוא רואה איזה דבר מה שהוא לפניו יהיה מה שיהיה לכן חוש הראות הוא כמו היר"ד היא החכמה ואצילות קדשו שהוא תמידי ואח"כ שמיעת אווה הגם שהוא משמש תמידי מ"מ הוא פחות מחוש הראות שבזמן שאין לו דבר לשמוע או דיבור בני אדם או איזה קול אינו משמש בו ולכן הוא נגד אות ה' בני' מקושרת בחכמה ופחותה ממנה ואף להריח הוא פחות מהם כי הגם שיש לו איזה דבר להריח צריך האדם להמשיך הריח ע"י נשימת האויר להמוחין והוא ענין מעשי ע"כ הוא נחשב לאות שלישי אות ו' ואח"כ הפה לדבר שהקול והדיבור היוצאים ממנו ע"י ה' מוצאות הפה הם גשמים קצת ופחותים במעלהם ונחשב כנגד ה' אחרונ'. ונחזור לענינינו כי מהידוע

עבודת ישראל השלם עמוד מס 60 א הופשטיין, ישראל בן שבתי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

כב. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמז עמוד ב

אמר רבי חלב: חמרא דפרוגיתא ומיא דדיומסת קיפחו עשרת השבטים מישראל. רבי אלעזר בן ערך איקלע להתם, אימשיך בתרייהו איעקר תלמודיה. כי הדר אתא, קם למיקרי בספרא, בעא למיקרא +שמות יב+ החדש הזה לכם, אמר: החרש היה לבס. בעו רבנן רחמי עליה, והדר תלמודיה. והיינו דתנן, רבי נהוראי אומר: הוי גולה למקום תורה, ואל תאמר שהיא תבא אחריד. שחבריד יקיימוה בידך, ואל בינתך אל תשען.

כ. רש"י מסכת שבת דף קמז עמוד ב

חמרא דפרוגיתא – שם מדינה שיינה משובת.

קפחו עשרת השבטים – שהיו בעלי הגאה, ועסוקים בכך, ולא היו עוסקים בחורה, וילאו לתרבות רעה.

כד. שמות פרק יז פסוק טז

וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל פֶּסֶחַ יְהוָה מִלְחָמָה לִיקָוֶק בְּעַמְלֶק מִדָּר דָּר : פ

כה. רש"י שמות פרק יז

(טז) ויאמר – משה:

כי יד על כס יה – ידו של הקדוש ברוך הוא הורמה לישבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק עולמית, ומהו כס, ולא נאמר כסא, ואף השם נחלק לחייו, נשבע הקדוש ברוך הוא שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם, שנאמר (תהלים ט ז) האויב תמו חרבות לנצח, זהו עמלק שכתוב בו (עמוס א יא) ועברתו שמרה נצח, (תהלים קס) וערים נתקת אבד זכרם המה, מהו אומר אחריו (תהלים ט ח) וה' לעולם ישב, הרי השם שלם, (תהלים קס) כונן למשפט כסאו, הרי כסאו שלם:

כו. שם משמאל – משפטים ושקלים – תרע"ח

והגדנו עפ"י"מ שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה דאדר קודם ניסן הוא כענין אלול קודם ר"ה, עכ"ד. והיינו דהנה בר"ה ישראל מעוררין באתערותא דלתתא בשופר וצלותין ובעותין אתערותא דלעילא. אך ידוע בדברי האריז"ל דלכל אתערותא דלתתא באה מקודם אתערותא דלעילא וזה נותן כח לעשות אתערותא דלתתא, לעורר לעילא ביתר שאת, וכן הוא בא"ע בפסוק ולו נתכנו עלילות. ובאלול נפתחו לישראל י"ג מכילין דרחמי וכמים פנים אל פנים מביאים התעוררות אהבה בלב ישראל להכין לבבם לעבודת ירחא שביעאה, וכר"ת אלול איני ל'דודי ו'דודי ל'י, אך ידוע דלכל ההארות הבאות מלמעלה צריכין לעשות להן חפץ של מצוה שזה יהי כלי להחזיק ההארה ההיא, ואם לאו לעומת שבאה כן תלך. וזהו שהתקינו באלול לתקוע בשופר כדי שיהי כלי להארה. ובדוגמא זו הוא אדר קודם ניסן, דניסן הוא זמן שישראל עושין אתערותא דלתתא בעבודתם וכמ"ש ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה בפסח מצה ומרור והשבתת שאור, ומה"ט נמי אמרו ז"ל (ר"ה ז'). חדש והבא קרבן מתרומה חדשה, שאז הוא זמן התחדשות עבודה לעשות אתערותא דלתתא... אך כמו באלול באה אתערותא דלעילא לעורר את הלבבות להכין עצמן לתשרי, כן נמי באדר באה אתערותא דלעילא וקול דודי דופק על מיתרי לב ישראל לעורר ישנים ולהקיץ נרדמים, וכמו שבאלול תקנו כלים להארה בתקיעת שופר של אלול, כן נמי תקנו באדר ההשמעה על השקלים והוא בגוונא חדא, אלא ששם משמיעין בכלי הוא השופר, וכאן משמיעין בפה: